

věci státní správy vyřizují toliko presidia a nikoli také sborové soudy samy. Poněvadž pak předpis výslovně nařizuje, aby sporné jazykové otázky vyřizovány byly jako věci státní správy, je příslušnost sborového soudu vyloučena a zbývá jen příslušnost presidia. Rekurs ke sborovému soudu nebyl tedy vůbec přípustným, protože otázka jest dle zákonného předpisu vůbec jen předmětem stížnosti dohlédací, a o této neměl si sborový soud rozhodnutí osobovati, nýbrž měl ji jako neprávem naň řízenou dohlédacímu orgánu příslušnému k vyřizování otázek správních, tedy presidiu tamního soudu odstoupiti. Bylo tedy tak rozhodnouti jak se stalo (§ 477 čís. 6 a § 514, odst. 2 c. ř. s., § 42 j. n.).

Čís. 1491.

§ 19 rozlukového zákona.

K pojmu »důležitých důvodů«. Tím, že manželé ani při rozvodu ani při rozluce nejednali o manželčině výživě, není vyloučen manželčin nárok, by jí manžel poskytoval nutnou výživu.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, Rv I 777/21.)

Ani při nedobrovolném rozvodu manželství od stolu a lože v roce 1913 ani při napotomní rozluce jeho roku 1919 neujednali manželé ničeho o poskytování výživného manželce. Žalobou, zadanou na soudě v roce 1920, domáhala se manželka na manželi výživného měsíčních 300 Kč. Procesní soud první stolice žalbu pro tentokrát zamítl. Uznal zásadně nárok žalobkyně nikoliv sice na výživné, jak bylo žalováno, nýbrž na poskytování jakéhosi odškodnění, avšak vyloučil vzhledem k rodinným a majetkovým poměrům manžela jeho schopnost výživné platiti. Odvolací soud nevyhověv odvolání žalovaného, přiznal žalobkyni k jejímu odvolání měsíčních 180 K. Důvody: Kdežto odvolací návrh žalobkyně zní, by rozsudek byl zrušen po případě změněn a žalobě její v celém obsahu bylo vyhověno, zní odvolací návrh žalovaného, aby rozsudek byl změněn a žalobní návrh žalobkyně, jenž byl napadeným rozsudkem zamítnut pro tentokrát, byl zamítnut vůbec. Odvolání žalovaného není důvodné. Dle § 91 obč. zák. jest povinností manžela, by poskytoval manželce dle svého jmění slušnou výživu. Na tomto zákonném ustanovení nebylo ničeho změněno zákonem ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., kterým proti dosavadnímu zákonu připuštěna byla rozluka manželství. V § 19 tohoto zákona výslovně se stanoví, že ujednání stran a rozhodnutí soudu podle §§ 106 a 108 obč. zák. zůstávají i po vyslovené rozluce v platnosti, pokud se strany nedohodnou jinak, že však z důležitých důvodů může kterýkoli z rozloučených manželů žádati za nové spořádání majetkových poměrů pořadem práva. Tím jest vyslovena všoobecná zásada, již lze užiti i v případech, ve kterých jde o uspořádání výživného mezi rozvedenými manželi. Že by nějaké ujednání stran, nebo rozhodnutí soudu v příčině majetkoprávních poměrů stran se bylo stalo, žádná ze stran netvrdila a proto nemůže ni v nejmenším býti pochybnosti o tom, že na straně žalobkyně je tu pro uspořádání majetkových poměrů důležitý důvod. Vždyť žalovaný výslovně popírá povinnost k vyživování žalobkyně, takže, když jí vyplácení příspěvků, které dostávala po dobu konání válečné služby žalovaným, bylo dle tvrzení jejího, žalovaným rovněž ne-

popřené, dne 30. října 1919 zastaveno, octla se bez prostředků k výživě, na něž přece oproti žalovanému vzhledem k cit. § 91 obč. zák. nárok měla a to i, když manželství obou stran od stolu a lože bylo rozvedeno, poněvadž právě jen z viny žalovaného rozvedeno bylo. Na povinnosti žalovaného k plnění výživného žalobkyni nemůže ničeho změnití okolnost, že manželství jich bylo napotom po návrhu žalovaného právoplatným usnesením zem. civ. soudu v Praze ze dne 25. října 1919 rozloučeno. To vysvětluje jasně z cit. § 19 rozlukového zákona. Žalobkyně v době rozvodu manželství se žalovaným v roce 1913 nemohla předvídati, že by jednou mohlo dojít k rozloučení manželství se žalovaným a proto ustanovení § 19 zákona rozlukového vztahuje se právě jen na takové případy před platností tohoto zákona rozvedených manželstev, kde manželé nemohli počítati s možností budoucí rozluky. Jako nesprávný poznačiti dlužno názor žalovaného, že, když manželství jeho se žalobkyní bylo rozloučeno, a on přestal býti jejím manželem, povinnost jeho k vyživování úplně přestala. Povinnost manželova, poskytovat manželce nutnou výživu, nekotví toliko v právu soukromém, nýbrž jest povahy veřejnoprávní a jest tedy vyloučeno, by muž, odvolávaje se na rozloučení manželství se žalobkyní, jí pak odpíral i nutnou výživu a tuto svou povinnost, manželku živiti, snažil se přesunouti na veřejnou dobročinnost nebo na domovskou obec. Tomu nevádí ani ustanovení § 1266 obč. zák. V tomto § rozlišují se v příčině práv bezvinného manžela pro případ, že manželství bylo rozsudkem rozloučeno, případy dva, totiž když nebyly smlouvy svatební zřízeny, a když byly zřízeny. V onom případě, a tomu je právě tak zde, patří mu plné dostiučinění. Pod tento pojem lze však podřaditi i nárok na výživné. Proto dlužno souhlasiti s vývody odvolacího spisu žalovaného, pokud vytýká rozsudku prvního soudu nesprávnost názoru, dle něhož je nárok žalobkyně náhradním nárokem na nějaké odškodnění. Naopak po názoru soudu odvolacího nárok ten zůstává nárokem alimentárním, příslušejícím žalobkyni z cit. § 91 obč. zák., který zákonem rozlukovým dotčen nebyl. Odvolání žalovaného, že žalobní návrh žalobkyně, který zamítnut byl prvním soudem vzhledem k právnímu názoru jeho jen pro tentokráte, nebyl zamítnut vůbec, není důvodné a nebylo mu proto vyhověno, ježto není vyloučeno, že se majetkové poměry žalovaného časem zlepší a že žalobkyni bude pak i možno zvýšení alimentů se na něm domáhati. Vzhledem k majetkovým poměrům žalovaného určil pak odvolací soud dle § 273 c. ř. s. výši měsíčních příspěvků vyživovacích penízem 180 Kč.

Nejvyšší soud zrušil k dovolání manžela rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Jak ze zjištění nižších soudů zjevno, nejsou dosud majetkové poměry obou stran spořádány a domáhá se žalující uspořádání poměrů těch žalobou, v níž navrhuje, by žalovaný odsouzen byl platiti jí výživného měsíčně 300 Kč. Právo žádati z důležitých důvodů za takovéto nové spořádání majetkových poměrů, o nichž ani při rozvodovém řízení ani při jednání o rozloučení manželství rozhodnuto nebylo, poskytuje straně žalující § 19 zákona dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. Při tom nutno zvláště k tomu poukázati, že rozsudkem zemského soudu v Praze ze dne 15. října

1913, který moci práva nabyl a dosud jí nepozbyl, bylo manželství obou stran rozvedeno od stolu a lože z viny žalovaného manžela. Ponechaly-li strany otázku majetkovou v jednání o rozvod a rozleučení nepovšimnutou a nepožadovaly-li žalující již tehdy od manžela výživného, vysvětluje to v žalobě tvrzením, že se zprvu sama o svou výživu starala, za války pak že dostávala za narukovanějšího manžela podporu, která jí pak zastavena byla a potom že byla odkázána na podporu svých příbuzných. V tomto směru se zřetelem na nynější těžké vyživovací poměry jsou tu k platnosti přiváděny »důležité důvody« pro nové spořádání majetkových poměrů v § 19 cit. zák. požadované. Ve směřu tom však nabízené žalující již v žalobě důkazy o tom, že jest odkázána na podporu svých příbuzných, připuštěny a provedeny nebyly a řízení zustalo neúplným, k čemuž dovolání, opírající se též o důvod dovolací § 503 čís. 2 c. ř. s. poukazuje, uvádějíc, že žalující jest mladá a zdravá žena, která sama se vyživovati může. Povinnost žalovaného, by poskytoval bývalé své manželce nutnou výživu, nekotví pouze v právu soukromém, nýbrž jest povahy veřejnoprávní. Bývalý manžel nemůže dřívější ženě odpírati nutnou výživu a nemohou ani oba dva tím, že při jednání o rozvod a rozloučení o svých majetkových poměrech vůbec nejednali, přesunovati povinnost manželovu, aby nedostávající se jeho bývalé ženě výživu sám opatřil, na veřejnou dobročinnost nebo na domovskou obec. To vysvětluje z § 19 cit. zákona. Poněvadž zjištěno nebylo, jsou-li pravdivá udání žalobkyně o nynějším jejím majetkovém stavu, pokud se týče výdělkových poměrech, jeví se dovolací důvod § 503 čís. 2 c. ř. s. opodstatněným a bylo proto podle § 510 c. ř. s. uznati tak, jak se stalo.

Čís. 1492.

Pojem »drahocenných věcí« dle § 970 a) obč. zák. neřídí se subjektivními poměry hosta, jemuž se věc ztratí, nýbrž určuje se dle známek objektivních.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, Rv I 794/21.)

Žalobkyni ztratily se při koupeli v lázních žalované obce různé drobnosti mezi nimi i kabelka z krokodýlí kůže v ceně 1800 Kč a emailové pouzdro na sacharin v ceně 400 Kč. Žalobě o náhradu škody 2390 Kč bylo oběma nižšími soudy v plném rozsahu vyhověno. Námitka žalované obce, že kabelka a pouzdro byly věcmi drahocennými ve smyslu § 970 a) obč. zák. vyvrácena byla v ten rozum, že vzhledem ku stavu žalobkyně — choti zámožného inženýra — a vzhledem k tomu, že nevstříbila z ciziny (Varšavy) lázně takového jména jako jsou Karlovy Vary, nelze míti za to, že by používání věcí těch bylo u ní přepychem.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalované potud, že zamítl žalobu co do 1200 Kč a uvedl po právní stránce

v důvodech:

Dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. jest částečně opodstatněn. Přisvědčiti jest nižším soudům v tom, že veškeré věci, jež žalobkyně přinesla sebou do lázní, a jež se jí tam ztratily, ruční dámská kabelka, kapesník,